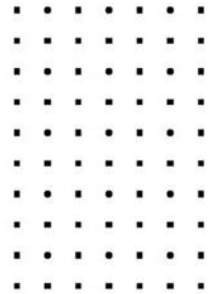

عربی با طعم بازی

لذت آموزش با چاشنی خلاقیت
سرشار از تنوع و خلاقیت برای معلمان

نویسنده: فاطمه صمصامی

به نام خدا

عربی با طعم بازی

لذت آموزش با چاشنی خلاقیت

سرشار از تنوع و خلاقیت برای معلمان

نویسنده: فاطمه صمصامی

سرشناسه	:	صمصامی، فاطمه، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	:	عربی با طعم بازی: لذت آموزش با چاشنی خلاقیت سرشار از تنوع و خلاقیت برای معلمان/ نویسنده فاطمه صمصامی.
مشخصات نشر	:	کرج: موسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری	:	۹۵ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۳۶۵-۸۰۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
عنوان دیگر	:	لذت آموزش با چاشنی خلاقیت سرشار از تنوع و خلاقیت برای معلمان.
موضوع	:	بازی‌های آموزشی Educational games زبان عربی -- راهنمای آموزشی -- نوآوری Arabic language -- Study and teaching -- Technological innovations یادگیری -- نوآوری Learning -- Technological innovations
رده بندی کنگره	:	۲/ ۱۰۲۹LB
رده بندی دیویی	:	۳۷۱/۳۳۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۰۳۶۶۱۸۳

عربی با طعم بازی: لذت آموزش با چاشنی خلاقیت

نویسنده: فاطمه صمصامی

موسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۴

چاپ و لیتوگرافی: چاپ سه چاپ

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۲۳۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۶۵-۸۰۵-۱

آدرس

تهران- انتهای همت غرب (خرازی)، میدان طبیعت، مجتمع کوهستان، بلوک جدید، طبقه ۴، D۸ واحد ۱۵

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	نگاهی اجمالی به دروس ۱ تا ۳
۱۳	درس اول
۱۹	درس دوم
۲۳	درس سوم
۲۵	درس چهارم
۳۳	درس پنجم
۳۷	درس ششم
۴۳	درس هفتم
۴۷	درس هشتم
۴۹	درس نهم
۵۳	درس دهم
۵۷	درس یازدهم
۶۱	درس دوازدهم
۶۷	درس سیزدهم
۷۱	درس چهاردهم
۷۵	درس پانزدهم
۷۹	درس شانزدهم
۸۳	درس هفدهم
۸۷	درس هیجدهم
۹۱	درس نوزدهم

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ إِلَى الثَّالِثِ (درس اول تا سوم)	
الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (درس اول)	الْحُرُوفُ الْعَرَبِيَّةُ
الدَّرْسُ الثَّانِي (درس دوم)	فِي الصَّفِّ
الدَّرْسُ الثَّالِثُ (درس سوم)	اللُّغَةُ الْجَمِيلَةُ
الدَّرْسُ الرَّابِعُ (درس چهارم)	قِيَمَةُ الْعِلْمِ
الدَّرْسُ الْخَامِسُ (درس پنجم)	نُورُ الْكَلَامِ
الدَّرْسُ السَّادِسُ (درس ششم)	الثَّقَفُ
الدَّرْسُ السَّابِعُ (درس هفتم)	جَوَاهِرُ الْكَلَامِ
الدَّرْسُ الثَّامِنُ (درس هشتم)	كُنُوزُ الْحِكْمِ
الدَّرْسُ التَّاسِعُ (درس نهم)	كَنْزُ النَّصِيحَةِ
الدَّرْسُ الْعَاشِرُ (درس دهم)	الْحِكْمُ النَّافِعُ
الدَّرْسُ الْحَادِي عَشَرَ (درس یازدهم)	الْمَوَاعِظُ الْعَدَدِيَّةُ
الدَّرْسُ الثَّانِي عَشَرَ (درس دوازدهم)	حِوَارٌ بَيْنَ وَلَدَيْنِ
الدَّرْسُ الثَّالِثُ عَشَرَ (درس سیزدهم)	فِي السُّوقِ
الدَّرْسُ الرَّابِعُ عَشَرَ (درس چهاردهم)	الْجُمَلَاتُ الدَّهَبِيَّةُ
الدَّرْسُ الْخَامِسُ عَشَرَ (درس پانزدهم)	فِي الْخُدُودِ
الدَّرْسُ السَّادِسُ عَشَرَ (درس شانزدهم)	الْأَسْرَةُ النَّاجِحَةُ
الدَّرْسُ السَّابِعُ عَشَرَ (درس هفدهم)	زِينَةُ الْبَاطِنِ
الدَّرْسُ الثَّامِنُ عَشَرَ (درس هیجدهم)	فِي مَسِيرَةِ الْأَرْبَعِينَ
الدَّرْسُ التَّاسِعُ عَشَرَ (درس نوزدهم)	الْأَيَّامُ وَالْفُصُولُ وَالْأَلْوَانُ

به نام خداوندی که آغازگر هر آغازی است...

مقدمه

قبل از هر چیزی به شما تبریک می‌گویم که این کتاب را تهیه نموده‌اید این بدین معناست که شما یا از آن دسته معلمان عاشق و متعهد هستید یا از آن دسته دانش‌آموزان کوشا یا اولیای حامی هستید که همه یک هدف را دنبال می‌کنند و آن رشد و پیشرفت است. کلاس درس، همواره مأمن اندیشه و یادگیری بوده است، اما گاهی این فضا نیازمند جرعه‌ای نو برای شکوفایی استعدادهاست. کتاب «عربی با طعم بازی» با همین رویکرد خلق شده است؛ باوری راسخ به اینکه یادگیری زبان عربی که زبانی غنی و پر از ظرافت است، می‌تواند و باید تجربه‌ای شاداب، خلاقانه و به‌دوراز روزمرگی باشد.

در دنیای پرشتاب امروز، بسته‌های آموزشی مجازی و دوره‌های آنلاین متعددی برای آموزش دروس مختلف از جمله عربی، با روش‌های خلاقانه ارائه شده‌اند. بی‌شک، تلاش‌های ارزشمند همکاران ارجمند در این حوزه قابل تقدیر است به‌ویژه دوره‌های آموزشی استاد عزیز و بزرگوارم سرکار خانم محبوبه اسفندیاری که جرعه تألیف این کتاب را در ذهن من روشن ساخت. باین‌حال، از آنجاکه گاهی اوقات این بسته‌ها نیازمند صرف هزینه قابل توجه، دسترسی مداوم به اینترنت و صرف زمان طولانی برای تماشای ویدئوها و دنبال کردن محتوا هستند امید است که این کتاب با در نظر گرفتن این ملاحظات، رویکردی متفاوت و در دسترس را ارائه دهد. در این کتاب، پس از ارائه مختصر و مفید نکات دستوری هر درس، مجموعه‌ای از بازی‌های خلاقانه و کاربردی معرفی شده‌اند که هدفشان تعمیق یادگیری و ایجاد درک بهتر از قواعد عربی است. این بازی‌ها نه تنها یادگیری را برای دانش‌آموزان شیرین و جذاب می‌سازند بلکه آموزش را نیز برای معلم لذت‌بخش‌تر می‌سازند.

علاوه بر این، یکی از ویژگی‌های برجسته این کتاب، انعطاف‌پذیری آن است. بازی‌های طراحی شده، با اندکی خلاقیت و تغییر، قابلیت اجرا در دروس عربی پایه‌های دیگر و حتی در دروس

مختلف را دارند. این ویژگی، این امکان را برای دبیران گرامی فراهم می‌آورد تا با بهره‌گیری از این چهارچوب‌های بازی‌محور، کلاس‌های درس را به محیطی پویا و پراکنده تبدیل کنند و شور و شوق یادگیری را در دل دانش‌آموزان شعله‌ور سازند.

از مزایای دیگر این کتاب، در صورت نیاز پشتیبانی خریداران کتاب از طریق ارتباط با نویسنده به آدرس ایتای «@arabibabazi» می‌باشد.

با توجه به تغییرات کتاب عربی هفتم در سال ۱۴۰۴ و افزوده شدن دروس جدید در ابتدا جهت آماده‌سازی ذهن شما معلمان دلسوز، برای برخی تمرینات یک بازی معرفی شده اما هدف اصلی این نیست بلکه هدف این است که شما عزیزان خود خالق و طراح بازی باشید به همین دلیل به تدریج و با ورود به بخش قواعد کتاب درسی و با توجه به کمبود وقت کلاسی، برای هر درس چند بازی معرفی گردیده که شامل بخش واژگان یا قواعد یا ترجمه می‌باشد و این شما معلمان خلاق هستید که می‌توانید برای هر تمرین یا مبحثی که دوست دارید از بازی‌ها استفاده نمایید که جهت درک بهتر بازی‌ها و نحوه اجرا از تصاویر طبیعی استفاده شده که بیشتر آن‌ها با کمک دانش‌آموزان عزیزم در کلاس تهیه شده البته به دلیل تغییر ناگهانی کتاب درسی در فصل تابستان و عدم وجود فرصت همکاری این عزیزان، برخی از تصاویر به کمک فرزند دلبندم در منزل تهیه گردیده است.

بنابراین این کتاب در وهله اول، چراغ راهی است برای شما، معلم عزیز تا بتوانید با ابزاری نوین و کاربردی، مسیر آموزش را هموارتر و لذت‌بخش‌تر سازید؛ اما این لذت و انگیزه، بدون شک به دانش‌آموزان نیز منتقل خواهد شد و آن‌ها را به کاوشگری فعال در دنیای زبان عربی ترغیب خواهد کرد پس بیایید باهم، فصل تازه‌ای در آموزش عربی بگشاییم و معجزه بازی را در یادگیری تجربه کنیم.

به یاد داشته باشید، یادگیری پایانی ندارد و همیشه فرصتی برای آموختن و رشد کردن وجود دارد...

فاطمه صمصامی

تیر ۱۴۰۴

تقدیم و تقدیر

سپاس خدای مهربان را

که دستم را در مسیر دانستن گرفت و دلم را بر روشنی آموزش آشنا کرد.

نفس تازه کتایم، مدیون دستان پر مری است که بی دریغ یاری ام نمودند و هر برگ این کتاب، آینه دل بانی است که به بودنم ایمان داشتند و اگر امروز سطرپی نوشته شده، سهم بزرگی از آن به قلب بانی تعلق دارد که بی ادعایم ایستاد و نخواهند تنها بایتم در جنگ باشک.

این کتاب حاصل سفری پر بار در دنیای وارثان و بازی باست؛ سفری که چراغ را بهش، دانش و محله پر مهر استاد عزیزم «سرکار خانم محبوبه اسفندیاری» بود. آموخته بایم از محضر ایشان، جرقه ای بود که ایده تالیف این کتاب را در ذهنم روشن ساخت.

بچنین باتام وجود پاکسازم از اولین معلمان زندگی خود «پدر عزیزم» که میراث استواری اش در کتب بایم جاری است و «روح پاک مادر عزیزم» که یادش در برگ برگ این کتاب جاری است.

و نیز قدردانی بی کرانم را نثار بفرمای بی دریغ «همسر عزیزم» همراه و هم مسیر سبترین خط بایم و «فرزند و بلندم» امید فردا و سرایه امروزم می کنم که حضور گرم و حمایت بانی بی شائبه آن با همواره چون خورشیدی را گلش می سرم بوده است.

بچنین از دانش آموزان عزیزم «سیده سارا مهدوی، سیده زهرا لیلیات، مساندان، محدث عباس زاده و رانا مهدوی» که با صبوری و بکاری و ایده های خلاقانه خود در فرایند گردآوری و آزمون بازی با و بچنین در تهیه تصاویر کتاب، نقشی پر رنگ ایفا کردند، صمیمانه سپاسگزارم. و در نهایت پاکساز «خواهر عزیزم و دوستان عزیزم»، قسم که همیشه در خطای که گمان می کردم مسیر دشوار شده، با بودنشان انگیزه و مضاعف بخشیدند.

از این رو این کتاب را با عشق و احترام تقدیم می کنم به همه این عزیزان چه آن که نشان بر قلم آورده شد و چه آن که یاد و نشان در ذهن و قلم زنده و ماندگار خواهد بود.

نگاهی اجمالی به دروس ۱ تا ۳

با توجه به تغییرات کتاب عربی هفتم، قبل از هر چیز نگاهی کلی به سه درس اول این کتاب که در واقع در کتاب‌های سال‌های گذشته وجود نداشته، خواهیم انداخت و برنامه کلی خود را جهت تدریس دروس ابتدایی کتاب درسی جدید با شما عزیزان در میان خواهیم گذاشت؛ امید که برای همکاران عزیزی که دغدغه تدریس این کتاب ذهنشان را مشغول ساخته، مفید و مؤثر واقع گردد.

با توجه به اینکه در کتاب جدید تا قبل از درس چهارم اشاره مستقیمی به نکات دستوری نشده، لذا شاید بهتر باشد معلمان گرامی نیز این دروس را بر اساس هدف و رویکرد اصلی کتاب آموزش دهند و برخلاف سال‌های گذشته که از همان درس اول ذهن دانش‌آموز درگیر قواعد می‌شد اکنون دیگر می‌توان فقط روی مهارت‌های زبانی او تمرکز کرد و لذت یادگیری این زبان شیرین را چندین برابر ساخت.

در درس اول این کتاب، حروف الفبای زبان عربی به کمک واژگانی که با این حروف آغاز می‌شوند آموزش داده شده که شاید بتوان این فرصت را غنیمت شمرد و تکلیفی مستمر برای دانش‌آموزان در نظر گرفت که هم مروری بر حروف الفبا و هم روشی برای به یادسپاری واژگان و معنای آن‌ها باشد؛ بدین‌صورت که دانش‌آموزان در دفتری جدول حروف را مانند نمونه رسم کرده و هر واژه جدیدی که در طول سال تحصیلی می‌آموزند در جدول در قسمت حرف مناسب خود بنویسند.

الف (همزه)	ترجمه	باء	ترجمه	تاء	ترجمه	ثاء	ترجمه
أَسَد	شیر	بَقَرَة	گاو ماده	تِمَسَاح	تمساح	تَوْر	گاو نر

و به همین ترتیب برای درس اول جدول همه حروف را رسم کرده و واژگان را نوشته، در جلسه بعد برای درس بعد در همان جدولها کلمات درس بعد را بنویسند و دبیر محترم می‌تواند در هر جلسه این کلمات را از دانش‌آموز به هر روشی که صلاحدید اوست بپرسد.

در درس دوم و سوم نیز بدون اشاره مستقیم به قواعد کلمات پرسشی مکالمه‌ای کوتاه آورده شده و بعد، از همان مکالمه سؤالاتی داده شده که دانش‌آموزان باید پاسخ دهند و هدف اصلی، تقویت مهارت مکالمه و پرسش و پاسخ بدون درگیر شدن با قواعد است چنان کودکی که صحبت کردن به زبان مادری خود را می‌آموزد بی‌آنکه نکات دستوری زبان برایش توضیح داده شود و با شنیدن و تکرار می‌آموزد که چگونه با دیگران صحبت کند. همچنین در بخش تمارین کتاب از اسم اشاره «هذا و هذه» استفاده شده اما هیچ توضیحی در مورد آن و یا در مورد کلمات مذکر و مؤنث وجود ندارد بااین حال تکرار جملات مختلف در این زمینه و استفاده از روش‌های خلاقانه جهت تمرین بیشتر باعث می‌گردد چشم و گوش دانش‌آموزان با این مباحث آشنا گردد و زمانی که در درس چهارم آموزش این مبحث آغاز می‌گردد درک آن برای دانش‌آموز آسان‌تر خواهد بود.

علاوه بر این نکات، نکته جدیدی که در کتاب درسی وجود دارد، اضافه شدن بخش تمرین برای خانه می‌باشد که پیشنهاد می‌گردد در صورت وجود وقت، حتماً این تمرین‌ها جلسه بعد در کلاس بررسی گردد تا دانش‌آموزان اهمیت بیشتری به حل آن‌ها دهند و عادت به رها کردن تمرین یا آماده نویسی نکنند.

حال که با هدف و محتوای سه درس اول تا حدودی آشنا شدیم اکنون می‌خواهیم به معرفی بازی‌هایی بپردازیم که در حل تمرین‌های مربوط به این دروس کاربرد دارد. در انتخاب بازی‌های این سه درس سعی بر این بوده که از ساده‌ترین روش‌ها و ابزارها استفاده شود تا هم برای معلمان گرامی و هم برای دانش‌آموزان عزیز راحت‌تر باشد. همچنین برای آماده‌سازی ذهن خلاق معلمان عزیز تلاش شده که در بیشتر تمرین‌های این دروس از بازی استفاده گردد.

درس اول

❖ بازی‌های پیشنهادی درس اول

تمرین اول: بازی بچین و بساز

- **ابزار مورد نیاز:** کارت‌های واژگان – کارت‌های کوچک حروف الفبا
- **کاربرد و نحوه اجرا:** بعد از تدریس و تکرار واژگان این درس، جهت حل تمرین اول از درس اول نیاز به تعدادی کارت حروف و تعدادی کارت واژه داریم بدین صورت که دبیر محترم از قبل تعدادی کارت کوچک که روی هر کدام یک حرف از حروف جاهای خالی واژگان تمرین نوشته شده، آماده می‌سازد. همچنین تعدادی کارت بزرگ‌تر که روی هر کدام یا تصویر مربوط به این واژگان یا معنای فارسی آن‌ها نوشته شده تهیه می‌کند. در کلاس دانش‌آموزان را گروه‌بندی کرده البته چون گروه‌بندی عادلانه در ابتدای سال تحصیلی کاری دشوار است می‌توان هر دو سه نفری که کنار هم نشسته‌اند را باهم در یک گروه قرارداد و برای هر گروه به صلاحدید خود چند واژه را در نظر بگیرد (حداقل دو واژه) سپس هم کارت بزرگ تصویر یا معنای فارسی واژگان مدنظر خود را در اختیار هر گروه قرار دهد و هم کارت‌های کوچک حروف آن واژگان را. اکنون با اعلام شروع بازی توسط دبیر دانش‌آموزان باید درحالی که کتابشان بسته، به کمک هم حروف را کنار هم قرار دهند و واژگان مربوط به کارت‌های بزرگ را بسازند. در پایان نیز امتیازات هم بر اساس زمان و هم صحیح بودن پاسخ‌ها ثبت و گروه برنده مشخص خواهد شد.